

Хочеш бути щасливим – будь ним!

Мета заходу: розширити поняття «щастя», продовжити розмову про сенс життя, виховувати людяність, працьовитість, любов до людей, чесність, уміння висловлювати свою думку, естетичні почуття.

Хід заходу:

Учитель: Сьогодні на нашій годині спілкування ми будемо говорити про щастя. Чому саме цю тему я обрала? Мабуть тому, що кожна людина прагне бути щасливою, але більшість не знає, як цього досягти і взагалі, що воно таке – щастя?

Спочатку давайте згадаємо з вами фільм «Доживемо до понеділка». Учні 9-го класу пишуть твір на тему : «Мое уявлення про щастя ». Під дверима стоїть класний керівник – молода вчителька Наталія Сергіївна, і вчитель історії. Двері трішки відчинені і через щілину видно написану на дошці тему: «Мое уявлення про щастя»,- прочитала Наталія Сергіївна. Треба ж! Нам, Світлано Миколаївно, таких тем не давали, ми все більше писали про «типових представників». А подивіться, які обличчя – серйозні, одухотворені... а Сиромятников списує! Чуже щастя краде. Не розумію, як вони пишуть на таку тему. Це ж неможливо пояснити – щастя! Все одно що прикріпити до паперу сонячний зайчик.

Отже, що ж таке щастя?

Деякі учні класу одержали завдання знайти вірші, вислови великих людей про щастя, спробувати знайти складові цього поняття. Вони будуть їх захищати, а задача усіх присутніх висловлювати свої думки з цього приводу, погоджуватися з почутим чи заперечувати.

Виступи учнів

- Я вважаю, що найщасливіша та людина, яка потрібна всім. Чи згодні ви зі мною?
- З точки зору людини, яка любить спокій, це жахливо – бути всім потрібним. Адже це постійні звертання, постійні візити, телефонні дзвінки, прохання допомоги. Ні, я не згоден!
- А мені подобається неспокій, хочеться бути потрібним людям.
- А мені згадався вислів Сенеки : «Людина, яка думає тільки про себе, шукає в усьому тільки свою вигоду, не заслуговує бути щасливою».
- Такої людини надовго не вистачить.
- Я вважаю, що краще бути потрібним багатьом, аніж нікому. Якщо хочете – це поклик душі: допомагати, поспівчувати, дати пораду.
- Але ж ти відчуваєш постійну втому від того, що від тебе чогось хочуть. Про яке щастя тут може йти мова?

- А я прочитала, що сучасні психологи радять дотримуватися правила: «Роби для інших те, що вони хотіли б, щоб ти зробив для них». Нехай це стане девізом нашого життя. Щастя – у твоїй необхідності людям.

- Як сказав В. Сухомлинський: «Найпрекрасніші і в той же час найкрасивіші люди ті, хто прожив своє життя, піклуючись про щастя інших».

- А мені сподобався вірш В. Симоненка, в якому взагалі йдеться про сенс життя, про призначення людини на Землі.

Ти знаєш, що ти – людина?

Ти знаєш про це чи ні?

Усмішка твоя – єдина,

Мука твоя – єдина,

Очі твої –одні.

Більше тебе не буде.

Завтра на цій землі

Інші ходитимуть люди –

Інші кохатимуть люди –

Добрі, ласкаві і злі.

Сьогодні усе для тебе –

Озера, гаї, степи.

І жити спішити треба,

Гляди ж не проспи!

Бо ти на землі – людина,

І хочеш того чи ні –

Усмішка твоя – єдина,

Мука твоя – єдина,

Очі твої одні.

- Звичайно, є люди, які дуже любляють скаржитися, багато говорити про свій тягар на оточуючих. Вони завжди нещасні.

- Але є і інші. Наші болі і тривоги вони розділяють щиро, завжди приходять на допомогу тоді, коли трапляється лихо, коли справді необхідна підтримка. І вони щасливі, бо вони не самотні, бо вони гарні душею.

- Ще Дідро казав: «Найщасливіша людина та, яка дає щастя найбільшій кількості людей. З цим не можна не погодитися. Щастя – коли тебе чекають, коли ти потрібен».

- А я вважаю, що щастя у праці.

- Але ж для ледачого така формула абсолютно не підходить.

- Так я кажу про людину, яка хоче чогось досягнути в житті, про людину, яка має певну мету в житті.

- Одноманітна праця щастя принести не може.

- Адже можна переконати себе, що твоя праця потрібна, що вона цікава і корисна людям.

- А чи кожна праця може бути творчою?

- Так, якщо робити свою справу з вогником і натхненням. Адже кожна людина з різними мірками підходить до однієї й тієї ж роботи. З цього приводу я розповім таку притчу: «Працювали на будівництві троє робітників.

Виконували одну й ту ж роботу. А на запитання : «Що ви робите?», - відповіли по-різному. «Тягаємо каміння», - сказав один. «Заробляю на кусень хліба», - промовив другий. «Будуємо храм», - була відповідь третього.»
Хто може відчутти радість від своєї праці? Звичайно, не той, для кого праця – важкий тягар, повинність і примусовість. А той, хто з радісним трепетом очікує кінцевої мети, коли його зусиллями оновлюється світ.

- А я хочу прочитати уривок із вірша Б. Грінченка «До праці»:

Праця єдина нам шлях утримує,
Довгий той шлях і важкий,
Що аж до щастя і долі прямує:
«Нумо, до праці мерщій!»

Праця не згине між людьми даремно:
Сонце засвітить колись,
Дякою нас тоді люди згадають –
Нумо ж ! До праці берись!

- Існує ще одна дуже поширена в наш час формула: щастя – коли маєш багато грошей.

- Жити в постійному стресі за своє багатство: раптом викрадуть, раптом згорить... Хіба цей страх може бути сумісним із щастям?

- Може. Бо гроші надають упевненості в собі. Коли є гроші, можна купувати дорогі речі, мандрувати по різних країнах.

- Взагалі, мати багато грошей – зовсім непогано.

Учитель : Діти, а як ви думаєте, чи може людина бути щасливою без грошей і нещасною з купою грошей? Чи завжди гроші приносять щастя?

Відповіді учнів

- А я хочу розповісти таку історію. Якось один знатний багатий чоловік звернувся до Григорія Сковороди за порадою: «Тяжко мені без радості жити, - скаржився він філософу, - ні влада, ні золото не зробили мене щасливим. Моє серце слухали кращі лікарі світу, моє тіло купалося в цілющих водах Європи, я тисячі карбованців щомісяця по монастирях розсилаю, але спокою не знає моя душа». Вислухавши цю скаргу, Сковорода приніс косу, вила, граблі, сокиру і поклав їх до ніг пана і сказав: «Це єдине джерело людської радості. Працюй! Зароблений у поті шматок хліба вилікує усі хвороби – душевні й тілесні».

Можливо, в деякій мірі і нам слід прислухатися до цих слів, сказаних дуже давно.

- Так, гроші потрібні, але не вони основне, і не тільки в них щастя.

- А я вважаю, що щастя у коханні.

Всьому початок є любов...

А твердять:

«Спершу було слово»...

А я кажу вам знову й знову:

«Всьому початок є любов».

- А якщо кохання без взаємності? Хіба воно може бути щасливим?
- Так, може, бо кохання окрилює людину. Вона щаслива, що має таке почуття. Людина відчуває себе красивою, здатною на сміливі вчинки. Краще кохати самому, без взаємності, ніж взагалі не кохати.

Звучить пісня про любов

Учитель: У повісті «Моє життя» А. Чехова є такі слова: «Яке це велике щастя любити і бути любимим, і який жах відчувати, що починаєш падати з високої вежі». Отже, любов – це висота. Висота моральна, духовна. Саме тому говорити про любов – значить говорити передусім про людину, про її характер, смаки, погляди, принципи, вимоги до життя...

Виступи учнів

- А хіба в житті не можна обійтись без любові? Адже найчастіше вона завдає людям клопіт, призводить до розчарування. Сімейні пута – це кабала. Незалежність – ось вимір щастя. Я гадаю, для багатьох жінок головне у житті – мати хорошу дружню сім'ю, люблячого чоловіка, здорових, розумних дітей. Мабуть, кожна з дівчат, які тут знаходяться, мріє про велике кохання, про сім'ю, дітей. Це і є щастям.
- Л.Костенко:
Не знаю, чи побачу Вас, чи ні,
А може, власне, і не в тому справа,
А головне, що десь вдалечині
Є хтось такий, як невтоленна спрага.
Я не покличу щастя не моє,
Луна луки туди не долітає,
Я думаю про Вас. Я знаю, що Ви є.
Моя душа й від того вже співає.
- не так просто в безмежному світі знайти його, єдиного, або її, єдину. А якщо це вдається, хіба це не щастя? Взаємне, велике, чисте кохання – це вершина, якої прагне багато хто, і якщо її досягнуто – більшого щастя не треба.

Лунає фрагмент пісні про кохання

- Французький письменник-філософ Мішель Монтель казав так: «Щасливий я чи ні залежить від того, що я сам з цього приводу думаю».
- А німецький автор життєписів славетних людей Еміль Людвіг міркував так: «Те, що люди називають щастям або нещастям, є лише їх справою... Не небо дарує щастя, а сама людина готує його собі... Хто не носить його в собі, марно шукатиме його по всьому світу».

- Ця формула дає можливість навіть найнещасливішій за людськими міркуваннями людині, відчувати себе щасливою. Ольга Скороходова втратила зір і слух. Вона навіки замкнута в самотності свого тіла. Але хіба наважиться язик назвати її нещасною? Сліпоглухоніма, вона навчилася сприймати скульптури, слухати музику. Вона пише вірші!
- А я хочу зараз прочитати вірш В. Симоненка. Він мене дуже схвилював.

Скільки б не судилося страждати,
 Все одно благословлю завжди
 День, коли мене родила мати
 Для життя, для щастя, для біди.
 Вперше груди мамині знайшли
 Ласкою проміння із імлі
 Як мені даровано багато,
 Скільки в мене щастя, чорт візьми .
 На землі сміятись і страждати,
 Жити і любити поміж людьми.

- Отже, робота над собою, прагнення самовдосконалення, відчуття власної значущості – в цих чинниках теж міститься щастя.

Учитель: Вимір щастя для людей змінюється з роками. Пам'ятаєте, в чому воно було для вас у першому класі? Давайте згадаємо разом. Оце – обведені ваші долоньки, а на них написано ваше уявлення про щастя. Ось що ви писали...

Зачитується написане , звучить пісня про дитинство

Веселі роки,
 Щасливі дні –
 Як води весняні
 Промчались вони.
 І ось ви уже у 10 класі. Прошли роки, а з ними і ваше уявлення про щастя. Тепер щастя для вас – це ...

Зачитуються уривки з творів, які учні писали напередодні

А ще я попросила ваших батьків написати, що для них є щастя. І ось , які відповіді ми отримали...

Зачитуються відповіді батьків

Учитель: Як бачимо, кожен розуміє щастя по-своєму. Але всі, без винятку, хочуть бути щасливими.
 Отже, закінчуючи нашу розмову, мені хочеться об'єднати всі складові, про які ми сьогодні говорили, в одне ціле. Як бачимо, для щастя, зрештою, не потрібно нічого надприродного. Його дають і улюблена робота, і

корисна для людей діяльність громадянина, і пізнання себе та інших людей, і вміння володіти своїми почуттями та діями, відповідати за кожен свій вчинок, здатність любити й берегти це прекрасне почуття. І наостаннє я бажаю вам відчутти справжнього людського щастя. Хай кожному з вас воно усміхнеться. Будьте щасливі!

Література:

1. Світлана Уніят «Секрети твого успіху», Тернопіль, «Підручник і посібник», 1998
2. Світлана Уніят «Усе починається з кохання», Тернопіль, 1998
3. «Діалоги про любов». Збірка. Київ, Молодь, 2005
4. Г. М. Середюк «Пошук класного керівника», Тернопіль, 2002
5. газета «Завуч» №4, 2003